

Biekkka vuolábealde

Vuolgit bivdui duottarguvlui, gos telefon ii gullo.
Árbevirolaš bivdovuohki njáhkan lea hoahpohis doaibma.

”
Diehtit ealggaid
johtolagaid ja
borranbáikkiid.

Ollejetne govvideaddjiin bivdojoavkku Suoseireenit (Jeaggesirenat) lahtu **Marja Kokkonieniemi** bartii, mii lea Muotkkeduoddara meahcceguovllu ravddas Anáris. Barttas ii leat šleadga, čáhci iige telefonfierbmi.

Muohttagii goivojuvvon bálgát johtet ráhkadusaid gaskkas.

– Bures boahdin, Kokkonieniemi sávvá usttilaččat. Farga báikái boahdá maiddá **Heli Krupula**, geas leat bohccobierggut mielde. Goabbáge lea avvilláš bivdi ja meahccejohtti.

Sudno lassin Suoseireeniidda gullet njeallje nissona Anára gielddas, guokte sis leaba siste barttas, soai leaba **Sirpa Lakotieva** ja **Päivi Hänninen**.

Álggahat Suoseireeniid gásttain, masa gullá sávdni ja gáldus fitnan Goalsevejái bálddas lean jeakkis. Dadjet, ahte meattá vuodján biillat leat jorgalan geahččat, ahte oidnego riektá, ahte jeakkis vázzet guhitta measta állás olbmo.

Joavku lea vuolgiminn iddes ealgabivdui Uttetvárrái, alla várrái ja dan lahkasi. Dárkkuhus lea juohkásit guovtti jovkui: unnit joavku bivdit mannet njáhkát ja gavjet ealga. Nubbi joavku manná fáktet ealggaid johtolahkii Uttetvári alázii.

Njáhkan lea hárvanaš ealgabivdovuohki vuojehangollosbivddu, beatnatbivddu, ja čuorvuma ja várdáma

lassin. Das vuohttit ealggaid lihkađeami, ja njáhkát biekkaid mielde ealga lusa.

– Dehálaš lea oaidnit ja lihkestuvvat báhčit ealga, ovdalگو dat áicá bivdi, Heli dadjá.

Dávjá ealgabivdu gáibida mánga bivdobeavvi, go vuosttas beivviid áigge čielggadat, gos guovllus ealggat leat. Čuovvovaš beivviid áigge fitnat bivddus.

Muotkkeduoddara ravddas lea vejolaš oážžut ealga jo vuosttas beavve áigge, go guovlu lea bivdojoavku Mettoi gullán Suoseireeniidda nu oahpis. Sii leat bivdán 22 jagi.

– Diehtit ealggaid johtolagaid ja borranbáikkiid. Diehtit maiddá, ahte jus ealga ballá, gosa guvlui dát dábálaččat vuolga, go váldá biekká vuhtii. Dain leat dihto johtolagat, Heli muitala.

Lassin lea dehálaš diehtit jahkodatjohtima, dahjege gos ealggat lihkađit ja leat dihto áiggiin.

– Dál dain lea sirdasuvvanmuđu geasseguohtumis dálveguohtumii, nuba lea buorre vejolašvuohta, ahte Uttetváris gávdno ealga. Joga nuppe bealde duoddaris leat juo ealggat vuordimin, Heli dadjá.

Muhtumin leat báhčán ealga váile kilomehtera duohkáid barttas. Nuge lea geavvan, ahte go leat ealgabivddu ektui

Biekká galgá váldit vuhtii maiddá dain, ahte olbmos boahdá háđja. Go lihkađat vuostebiggii, de ealga ii havsse olbmo nu álkit. Miehtebiggii jodedettiin olmmoš hakso guhkás luonddus.

Lassin galgá máhttit leat jaska. Heli gávnnahe mángii, ahte dušše jáhka lohkkabáđdige lea menddo jidni.

Márgii Suoseireenit leat boahdán ruovttoluotta easka seavdnjadasa, skábmamánus Anáris veiggodišgoahdá jo dmu 16. Oaidnit leš, beassatgo odne bartta lusa ovdal sevnjodeami.

Biillain vuojedettiin Heli geahččá luotta, ovtat luottat mannet geainnu rastá. Son bisseha biilla luottaid guorrama várás.

– Dát leat bohcco luottat. Dan luotta lea jorbasut guohpira bokte go ealggas, bohcco lávki lea oanehut. Muohttagii báhčá šloahtanluotta assás muohttaga áigge, Heli analysere.

Oránša gahpirat ja liivvat ala ja ealgabissut oalgái, de lea vuolga. Heli, Sirpa ja moai govvejeaddjiin vázzit Uttetvári aláza guvlui, Päivi ja Marja fas johttiba vári nuortta beale. Päivi ja Marja áiguba doallat sulaid 700 mehtera gaska, vai sáhttiba ohtat ealga nu viiddis guovllus go vejolaš.

Nissoniin leat Garmin GPS-rusttega, mas sii oidnet nubbi nuppiid sađadaga. Telefonnaš ii leat oktavuotta stuorámus oasis guovllus, nuba dan kártii ii sáhte luohhtit. GPS:as sáhtá čuovvut bivdoskihpariid sađadaga ja gávnnahit, ahte buot ovdána dego sohppojuvvon. Mielde leat álo maiddá kárta ja kompássa.

Gápmagat vudjot muohttagii, bivastat bahčása gállui. Vieltái goarkjodettiin Heli geahččá birrašii, ja farga gávdnojitge ealga luottat, maid illá vuohtta muohttagis. Dat leat juo viidon ja orru, ahte daid ala lea muohtán.

– Duot leat guokte beavvi boares luottat. Ikte muhtii lasi, ja muohta lea suddan ja jikjon ala, Heli savkala várrugasat

Heli maiddá duolmmada muohttagis ja dutká iežas luottaide. – Jus smiehtá, ahte leatgo ealga luottat varrasat, daid sáhtá veardit iežas dálá luottaide. Dalle oaidná, makkár justá dálá dili luottat leat.

GPS:s Heli geahččá luotta. Mátki ovdána badjelii.

– Igo leatge somás hommá? Dákkár várdán, Sirpa savkala.

Aiddo ovdal vári aláza gávdnat odna luottaid ja dán háve dat leat varrasat. Dain sáhtá gávnnahit gude guvlui ealga lea johtán.

Orru mannamin bures, ealga lea johtán dohko gosa mii leat dál mannamin. Váimmus lihkká doavva čuona, ahte duodaige oaidnit ealga dán reaissus – doppe dat gos nu lea.

Vári alázis lea finna oainnus: muohta duottareanadat juohke guovllus, iige mearkage olbmuin. Beavváš báitá máddin várrái.

Kvárta boddu, Heli juhká sarritmáli. Heli gullá skoaža, váldá bissus ja sikte kiikkára čada. Farga idista rieben reatkkáid duohken. Heli luoitá bissus.

Sirpa báhčá vári alázii várdát, go mii earát njiejagoahtit alázis gurrii. Gápmagat vudjot skálvái, ja vielttis njiejadettiin sáhtá njalahastit.

Buolžžaid gaskkas oidno Uttervárvári, man gáttis álgá jeaggi.

Heli geahččá GPS:a. Áigi lea gollan eanet go galggai, nuba ferte rievdadit plána: eat manage vieltti mielde buolžža alázii, muhto joatkit jeakki ravddaid mielde. Doppe beassá álkit suhkkas beahcevuodái, gos ealggat loktet.

Suoseireenit bivdet sierra čoakkádusain, ja muhtumin maiddá beallelaččat leat mielde. Dán háve joavkkus ledje Päivi Hänninen, Sirpa Lakotieva, Marja Kokkonieniemi ja Heli Krupula. Suoseireeniid ahkeskála lea 13–64 jagi.

Buorre boahdinmuora diehtá dovda das, ahte das lea bihka háđja.

juo vuollánan ja máhccamin bartta dahje biilla lusa, de leat deaivan ealga ruovttumátkkis. Ja leat lihkestuvvan báhčit.

Suoseireenit leat ceggen bartta šilljui gussiid várás beallejoavkotealltá, gos oadđit ovta ija ovdal vuolgima bivdobáikái, mii lea 10 kilomehtera duohkin.

Iddedis Marja, Sirpa, Heli ja Päivi čoahkkanit kárta gurrii plánet bivddu. Marja cahkkeha rišša ja čáskada dan vai oaidná gude guovllus bieggá.

Beavvi šaddá lossat johtit vácci: vuos gácut Uttetvári ala, njiedjat Uttervárvári gáddái ja fas loktat nuppi buolžža ala ja das ovddosguvlui gohpái fáktenbáikái.

Seammás oassi joavkkus ovdána nuppi saji: sii mannet vári nuortabeale, dalle šaddet davvenuertabiekká vuollái. Jus doppe lea ealga de dat haksá sin ja vuolga báhtui. Ná sáhtá vuojehit ealga johkaguora mielde gohpái, gos bivdit leat fáktemin.

Lassin okta bivdi báhčá várdát Uttetvári ala jus ealga báhtara dohko.

Ovttaga jeakki ii dárbbáš rastildit, muhto dasage ferte ráhkkani, ahte ealgadilli šaddá jeaggái.

Jus ii šatta ealgadilli de joavku deaivvada Giellajoga gáttis dolastallansajis.

– Biegga lea dehálaš - mađi garrasut bieggá, dađi buoret.

Jus ii biekká de ealga gullá bivdiid, Heli muitala.

”
**Igo leatge somás hommá?
Dákkár vuodgijn.**

– Jus doppe lea ealga iige dat havsse iige gula min, sáhttit bahčit dan. Jus dat fas áicá min, dat báhtara vieltti nuppe beale boah tán bivdiid lusa.

Smávva moalkeskirriid mielde galgá vázzit, daid alde lea muohta. Jus lávke boastut, gáma vuodju čáhčái.

Jeaggi vuojuha dan veardde, ahte ii sáhte luohttit lávkkiide. Heli mearrida, ahte gorgnet ceakko vieltti bajás. Johtilit ja lášmadit son ovdána bisuinis ja rehpuinis. Smávva skierrit ceaggájit vielttis.

Heli geahčada olgeš beallái, doppe leat reatkkát.

– Reatkkát leat ealggaid biebmá go lea muohtán. Dat sáhttet leat livvadeamen reatkkáid duohken, Heli dadjá.

Vehá áigge johtima maŋŋá Heli bidjá njuokčama guoma guvlui ja guktuid giedaid njálmmi birra. Son čurve dego áldu.

Ovdánat fas muohttagis. Farga boahitit beahcevuodái, muhto ealga ii oidno. Heli oaidná eatnamis oránša luottaid ja njáhkala geahčat daid. Son haksá daid ja jorahallá hája njunistis.

Sirpa Lakotieva tarkistaa suunnan GPS:stä. Siitä näkee myös jahtikavereiden liikkeit.

– Dás lea muhtun eanaloddi gártan sálašin moadde beaivi áigi. Luodda lea juo ivnnehuvvan, go lea muohtán. Jáhkkinis rieban lea dohppen rievssaha, Heli savkala.

Heli fuobmá GPS:a Son oaidná, ahte Marja lihka sik-sak láchkai guras. Sáhtta leat dilli alde.

– Doppe sáhtta leat gávdnon ealga. Sik-sak vugiin johtit go leat áicat ealga. Ealga sáhtta haksit Marja ja vuolgit min guvlui, Heli movttiida.

Fáktet báhcán Sirpa sáhtašii báhčit ealga.

Farga sik-sak nohká. Heli árvvoštallá, ahte lei boastto alárbma. Oaidnit GPS:s ahte Sirpa vázzá min guvlui.

Plána lahkonišgoah tá H-muttu, go boahitit gurrii. Heli bivdá munno ja Sirpa báhčit guhkkelebbui fáktet. Ieš son manná luovtta geahčai dego giddet dan.

Jus ealga lea haksán ovdabealde lean Päivi ja Marja, de dat lea boahitimin gurrii. Das dat dábálaččat báhččojuvvo.

– Dákká dat ealga boah tá, jus boah tá.

Heli vuordá ja sikte. Bissu lea luoddagasas, ja jus ealga boah tá, Heli váldá suddasa eret.

Vuorddedettiin minne boahitit galmmas, muhto dat vajálduvvá go lea nu gelddolaš.

Ii mihkkige.

Oaidnit GPS:s, ahte earát jo sirdašuvvan vuoinjastanbáikái Giellájoga gáddái. Farga Heli maiddái addá vuollái ja sirdašuvvagoahitit vuoinjastanbáikái.

Speallu ii goittotge leat vel dáhpejuvvon, go mángii ealga ihtá justa dalle go dan unnimus vuordá.

Go boahitit vuoinjastanbáikái Giellájohkii, joga gáttis oidnojit ealga luottat, hui varas.

– Maŋoneimmet vehá, Heli gávnnaa váivvit.

– Ealga lea mannan dákká go ovdánan min fáktensaji meattá johkaguora mielde oarjjás.

Vuoinjastansajis nissonat cahkkehišgohtet dola. Moai čogge Sirpain ja Päiviin meahcis goike ovssiid ja doalvut daid Helii.

Dola cahkkehettiin Helis lea bissu lahka.

– Lea amatevrafeaila, jus bivdi guoddá bissus menddo guhkás. Bivdodilli sáhtta lágit goas beare, ja dalle bissu galgá lea olámuttus.

Dolla buollá, rehpuin váldet lasi biktasiid. Bassit márfi, juhkat káfe ja borrat burkenuodeliid.

Bottu áigge Heli muitala ealgadiliin. Oktii son gárttai vihkkhallat báhčágo vaigo iii.

– Suhkkes rodus oidnui dušše ealga oaivi. Mearridin báhčit, luodda deaivvai bealji vuollái, ealga ruohtai váile čuohte mehtera ja gahčai.

Alit boddu álgá Giellájoga gáttis. Albmi ruoksá vehá horisonttas. Dál lea buorre johttát, go ealggat lihkadit veiggodettiin. Justa ovdal sevnnodeami sáhtta lihkestuvvat báhčit ealga.

Heli geahččá GPS:s, ahte mátki biilla lusa lea sulaid golbma kilomehtera. Muohta duottareanadagas dat oaivvilda sulaid moatti diimmu duolmmadeami.

Juohkasat fas. Päivi ja Sirpa vuolgiba biilla lusa njuolggamus luotta mielde, dahjege guras buolžža badjel ja Uttetvári aláza badjel ruovttoluotta. Mii earát mannat buolžža birra.

Maŋŋalaga mannat jeakki rastá Heli jodihemiin, vaikke juolggit leat juo váiban. Marja muitala seammás midjiide, mo veaiggodettiin galgá lihkadit.

– Muohta addá olu čuovgga. Bievlan livččii vel seavdnjadut, Marja muitala.

Šovkes mánnu báitá muoraid duohken go ovdánat lávki lávkkis. Rabas jeaggái ii gánnet mannat, sáhtta vuojuhit.

Bissut vielttis beziid siste

– Dorvvolut báikkít johtit leat beahcevuovddit ja jeaggeravddat garra eatnama bealde, Marja rávve.

Go mátki lea valjit, Marja rávve vázzit oanehaš lávkkiiguin, go guhkes lávkkít garra muohttagis váibadit álkít. Vieltti goarkjodettiin gánneha njulget olles juolggi ja vuoinjastahtit dan ovdal čuovvovaš lávki.

Diibmu lea beal vihtta, bivdu nohká. Dál lea menddo seavdnjat báhčit.

Bidjat gállolámpáid ala.

Eanahámiin sáhtta gávnnahit, ahte geaidu lea juo lahka. Dasto Heli geahččá GPS:s sajádaga ja gávnna, ahte mátki lea vel 900 mehtera.

Son muitala, ahte meahcetuvrra maŋŋá su vuordá Pepsi Max -boahat biillas. Dan son hipmoša justa dál.

Loahpas ovdabealde oidno juoga, mii ii leat šat odda goarggun. Leat boah tán Gáregasnjárggagidnui. Heli vuolgá viežžat biilla.

Geainnu alde orru ártet vázzit, nu duolbbas. Máhttágo oppa vázzitge šat duolbadasa mielde?

Aktiivvalašvuodadiibmu čájeha, ahte leat čoggon 22 000 lávki, ja aktiivvalašvuodamihtomearri lea dievvan 516-proseantain.

Jus ealga livččii báhččon, livčče sihtan veahki ealga viežžamii mohtorgielkkáin dahje njealjejuvllagiin. Buot eará livčče ieža dahkan, čollen, njuovvan ja juohkán birgguid.

– Oktii báhččen ealga 900 mehtera duohkái barttas. Mu gánda lei behtton go beassan viežžat dan guhkkeleappos njealjejuvllagiin, Marja muitala mojunjálmmiid.

Dál goittotge duhtat ealggabirgúi gárvves máli hámis. Go beassat bartii ruovttuolooahpaheadji Marja ligge buohkaide njálgga ealgamáli, maid borrat giitevaččat.

Suoseireenit-nama hutkkai ovttá lahtu mánná. – Mitalin ruovttus, ahte smiehttat meahcástanjovkui nama, mu gánda evttohii namman Suoseireenit. Dat lei oalle vuogas ja válddiimet dan atnui, Päivi Hänninen muitala.